

פרוטוקול מס' 45
מישיבת הוועדה לזכויות הילד
יום שני, י"ט בשבט התשע"ד (20 בינואר 2014), שעה 11:00

סדר היום:

הגדרת תפקיד המדריך במסגרת החוץ ביתית

נכחו:

חברי הוועדה:

אורלי לוי אבקסיס – היו"ר
יעקב מרגי – היו"ר
פנינה תמנו-שטה

מוזמנים:

– שמואל דוקוב	– מנהל אגף חינוך והדרכה בפנימיות, משרד החינוך
– בני פישר	– מנהל מינהל חינוך התיישבותי ועליית נוער, משרד החינוך
– בן ציון בראנץ	– מפקח ארצי פנימיות, שירות ילד ונוער, משרד הרווחה והשירותים החברתיים
– שמואל אבואב	– יו"ר קרן אורן, חבר הנהלת הפורום הציבורי, הפורום הציבורי לילדי כפרי הנוער והפנימיות
– ד"ר חיה גימשי	– מנכ"לית קרן אורן, הפורום הציבורי לילדי כפרי הנוער והפנימיות
– ישראל דנציגר	– חבר הנהלת הפורום הציבורי לילדי כפרי הנוער והפנימיות
– יואב אפלבוים	– מנכ"ל כפר הנוער "אהבה"
– בלומה משה	– מנהלת בית שרמן, ויצ"ו
– ד"ר עמנואל גרופר	– מנהל אגף חינוך והדרכה בפנימיות

מנהלת הוועדה:

רחל סעדה

רישום פרלמנטרי:

איה לינצ'בסקי

הגדרת תפקיד המדריך במסגרת החוץ ביתית**היו"ר יעקב מרגי:**

בוקר טוב לכולם, אני מתכבד לפתוח את ישיבת הוועדה המיוחדת לזכויות הילד, כשעל סדר היום הגדרת תפקיד המדריך במסגרת החוץ ביתית. בישיבות כאלה, אנחנו אומרים תמיד שאנחנו עדיין מדינה בהקמה. מסתבר שהתפנינו להסדיר ולהגדיר דברים, שלכאורה היו מובנים מאליהם. כשמדברים על מסגרות חוץ ביתיות, לא כל הפנימיות או המסגרות החוץ ביתיות הן בהקשר של רווחה או סיכון, יש גם כאלה שהן מרצון. אבל אין ספק, שצריך להגדיר את הדברים, לקבוע להסמך ולהכשיר את האנשים.

בסופו של דבר מדובר בנשמות טובות, צריך לתת להם את הכלים לעזור לאותם ילדים שמתחנכים במסגרות חוץ ביתיות. כמו כל נושא, צריך את האיזון. לפעמים ברצון שלנו להגדיר, אנחנו חוסמים את עצמנו או יוצרים מצב בירוקראטי לא נדרש. לכן יש את הדיונים בוועדות, כדי לחדד ולראות שאכן לא עושים כך. אי אפשר ליצור אין סוף מקצועות, אנחנו מתעסקים באין סוף נושאים ופרטים, צריכה להיות פלטפורמה עיקרית של מספר רב של מקצועות ומתוכו, כמו שקורה בהרבה מקצועות, יש גם את ההתמחויות הספציפיות. כמו שמכשירים רופא, הוא לומד לימודים כלליים ולאחר מכן הוא מתמחה במשהו יותר ספציפי. כשמתעסקים בפנימיות, אם זה מטפל מחנך או מדריך, צריך שתהיה לו ההכשרה הייחודית והיעודית במסגרת ההשתלמויות הספציפיות לתחומים האלה.

קראתי את המסמך שהכין הפורום הציבורי, מסתבר שזו עבודה מתמשכת. כגורלם של הרבה המלצות מהרבה ועדות, או שלא מספיקים ליישם, או שיש מישהו במשרדים שלא ממהר ליישם או שלא רוצה ליישם, או שחושבים שזה הולך לעלות הרבה למדינה ובעלי עניין כאלה ואחרים. אני שמח שיש את הידון ואני מודה לפורום הציבורי של כפרי הנוער והפנימיות בישראל. נעביר את רשות הדיבור לשמואל אבואב ולאחר מכן ניתן את רשות הדיבור למי שירצה להתייחס. בבקשה.

שמואל אבואב:

בוקר טוב, אנחנו שמחים על הדיון הייחודי הזה, שעוסק במעמד של מדריכי הכפרים והפנימיות, משום שברור לנו, שהמסגרת של כפרי הנוער והפנימיות, זו מסגרת ייחודית עבור ילדים, שאין להם הרבה ברירות. איפה שהבית כשל ולא מאפשר להם לצמוח ולהתפתח, איפה שהקהילה לא יכולה להכיל אותם ולתת להם את הכלים הבסיסיים, שמהווים את זכותו של ילד לצמוח ולגדול בחברה, באה הפנימיה, על הייחוד שבה, שהיא מהווה מסגרת חינוכית של 24 שעות ביממה.

יש לה גם את היסודות המתבקשים, שיש למסגרת חינוכית. יש בית ספר, שזה המוסד החינוכי, יש את הפנימיה, שאלו המגורים, יש את המרכז הטיפולי, שמטפל בבעיות של הילדים ויש את המרכז של שעות הפנאי. אלו היסודות שמהווים את הסביבה, שילד צריך כדי לצמוח באופן טבעי.

אל מול הייחוד שיש בפנימיות ובכפרי הנוער, חייבים לראות את התשתית של כוח האדם ההדרכתית, כבסיס המשמעותי ביותר. מיש בסופו של דבר ממש את היכולת של הילד לקבל את הזכויות האלה, מי שמדריך אותו, מורה את דרכו, מטפל בו, מלווה אותו ועוטף אותו, זה המדריך. לא שעה, לא שתיים, לא הולך ב-30:13 כמו המורים, הוא מלווה אותו 24 שעות.

כשרואים אתה מחקרים של הבוגרים משנות העבר ואנחנו רואים מי הדמות שנחקקה בתודעה ובזיכרון שלהם, זה המקום שהיו בו מדריכים טובים.

מ"מ יעקב מרגי:

לטוב ולרע.

שמואל אבואב:

בדיוק. זה ההבדל הקטן. מתוך המורכבות של הילדים, ברור לנו מה החשיבות העצומה, שהמדריך יהיה איכותי. אל מול הציפיות האלה, נראה מה תמונת המצב אדוני היושב ראש. היום יש כ-800 מדריכים בכפרי הנוער, יש כ-1000 ברווחה. הבעיות המרכזיות שיש הן: ראשית, אין למדריך מעמד מקצועי. הוא לא יועץ, הוא לא פסיכולוג, הוא לא מחנך, הוא במעמד סמי-מקצועי. מעצם העבודה שאין לו זהות ואין לו מעמד מקצועי, זה מקצוע מבולבל.

הבעיה השנייה היא בעיית ההשתכרות. השכר של מדריך היום הוא בין 5,000 ל-5,500 שקלים ובוודאי שבשכר כזה, אי אפשר לצפות מבן אדם שיתמיד מספר שנים ויהיה בעבודה המאתגרת והקשה הזו. בעיה שלישית היא השחיקה הגדולה. מתוך המורכבות, מתוך הקושי העצום של ההתמודדות עם הילדים, שנושאים אתם משא כל כך קשה, 50% מהמדריכים, בחלוף שנה, עוזבים את העבודה. השחיקה היא אפילו לא בת השוואה לשחיקה במערכת החינוך.

הדבר הבא היא ההכשרה, אנחנו יודעים שיש הכשרה למורים, יש הכשרה למנהלים, יש הכשרה ליועצים חינוכיים ואין הכשרה מספיק טובה וממוסדת, שהופכת את המקצוע למקצוע של מחנך פנימייה. יש מחנך כיתה ויש מחנך פנימייה. הוא מחנך לכל דבר ועניין. גם התנאים עצמם אומרים, ניתן לו שכר נמוך, אבל נחזיק אותו בתנאי מגורים של הפנימייה. כשאנחנו מסיירים בפנימיות, אנחנו רואים שגם תנאי המגורים הם לא תנאים ראויים, גם פה צריך לעשות שינוי.

אנחנו רואים כמה רפורמות עברו על מערכת החינוך. הרפורמה לגנות ולעוזרות גנות ולמנהלים ולמורים ולאופק חדש והרפורמה למדריכים – דילגו עליה. זו העת הראויה, זה מה שמתבקש שיעשה. בגלל שהמסגרות האלו הן מסגרות שקולטות את הילדים עם הקשיים הכי גדולים, הגיע העת לעשות אתה רפורמה וזו לא רפורמה גדולה. יש 800 מדריכים בפנימיות ו-1,000 ברווחה, זה לא סיפור כל כך גדול. ידענו רפורמות של 120,000 עובדי הוראה במערכת וזה צלח והוכיח את היכולת שלו. זה מה שצריך לעשות כאן.

דבר אחרון בתמונת המצב, זה החוסר במדריכים. בגלל כל מה שתיארתי, יש חוסר עצום במדריכים ולא צריך להכביר במילים על החשיבות של זה.

מה שצריך לעשות, זה ליצור מעמד ומיצוב של תפקיד המדריך ולהגדיר אותו כמחנך פנימייה. דבר שני, צריך להעלות את השכר, שיושווה לשכר הראוי של אנשי חינוך ואנשי מקצוע שנמצאים בשדה הזה. דבר שלישי, צריך לאפשר גיוס של כוח אדם, איכותי, הטוב ביותר ולהגיד להם להגיע לזירה המאתגרת של הפנימיות, שם צריך את המעשה החינוכי המשמעותי והחשוב ביותר. לעשות גיוס לאומי של אנשים טובים. צריך ליצור מערך של הכשרה, יש תשתיות לכך במכללות ובאוניברסיטאות, ששם יהיה מסלול ייחודי להכשרת מחנכי פנימיות. הדבר הבא, צריך ליצור מסלול קידום בכדי להשאיר אותם במשך 4,5 שנים בתפקיד של מחנך פנימייה. צריך ליצור לזה תמריץ, אתה נכנס בשכר הזה, בחלוף שנה תקבל עוד סכום, שנתיים עוד סכום ולעודד אותו. עידוד המסלול יוכל להיות, תהיה מדריך, תהיה מחנך פנימייה, תוכל ללכת ללמוד, יתנו לו מלגות וישלחו אותו ללימודים ויתן להם אוויר ואורך נשימה יותר גדול. אלו הדברים על רגל אחת, ניסיתי להסביר את חשיבות המסגרות של הפנימיות.

היו"ר יעקב מרגי:

חוץ מהמילה מקצוע, אמרת הכול. אתה רוצה להפוך את זה למקצוע?

שמואל אבואב:

זהות מקצועית.

היו"ר יעקב מרגי:

אני בכוונה מחדד, אם אתה אומר שאתה רוצה דירוג, דרגה, מסלול קידום, בנית התווייה ליצירת מקצוע חדש. אם הייתי יועץ שלך, הייתי אומר לך לא להגיד שאתה רוצה ליצור מקצוע כי מיד כולם ייבהלו. כי בסך הכול זו לא קבוצה גדולה, קטנה אבל חשובה. צריך לראות איך עושים את זה, כי אם אתה מדבר על דרגה ודירוג, זה מקצוע. אלא אם כן יבואו בעלי המקצוע ויאמרו אחרת.

שמואל אבואב:

ניסיתי להסביר את חשיבות המסגרות, רציתי לשקף את תמונת המצב ורציתי להציג את הפתרונות שלדעתי צריך ללכת בהם.

היו"ר יעקב מרגי:

לפני שאעביר את רשות הדיבור לשאר הנוכחים, כדי לקבל תמונת מצב מלאה, מה לגבי הבעלות?

שמואל אבואב:

יש 14 בעלויות בכפרי הנוער, שביחד מקיפים כ-60 כפרים וברוחה יציגו את התמונה.

היו"ר יעקב מרגי:

מה שציינת זה פרט לרווחה?

שמואל אבואב:

פרט לרווחה. 800 מדריכים יש היום בפנימיות ובכפרי הנוער ועוד 1,000 ברווחה. יש 60 כפרי נוער במנהל לחינוך התיישבותי, שמהמנהל נמצא פה ויסביר ויש כ-170 פנימיות ברווחה.

בני פישר:

בני פישר, מנהל המנהל לחינוך התיישבותי ועליית נוער במשרד החינוך. אני מאד שמח על הוועדה ועל העלאת הנושא ומודה לפורום הציבורי.

היו"ר יעקב מרגי:

למה התעקשת על עליית הנוער? מה עוד קיים מזה.

בני פישר:

יש גם נוער עולה בכפרי הנוער. העלייה אמנם הצטמצמה אבל יש גם נוער עולה. ההיסטוריה של כפרי הנוער, התחילה בעליית הנוער. היום אנחנו מדברים על ישות יותר כוללת. לכן, זה לא רק כותרת, זה מהותי.

ראשית אני רוצה להודות לפורום על זה שהעלו נושא מאד חשוב. אני רוצה קודם כל לעשות הבחנה בין מקצוע למקצוענות. שמואל הציג מתח מסוים, כי ברגע שאתה אומר מקצוע, בן אדם בחר מקצוע אז הוא נכנס למסלול של 20, 30, 50 שנה. אנחנו מבינים שאי אפשר להיות מדריך, גם לא 10 שנים וגם לא פחות. זה משהו שיש בו שחיקה. אתה נמצא בחזית 24 שעות ביממה, גם בלילה, זה קצת כמו להיות לוחם בסיירת. גם לוחם בסיירת שנמצא בחזית, יש שלב שהוא עובר הלאה. יש פה מלכוד בין מקצוע ומקצוענות. מקצוענות, כי אתה חייב להיות מומחה.

בן ציון בראנץ:

ולא בגלל שבעל המאה נבהל. אני מאד מברך על הדברים שלו.

בני פישר:

דבר ראשון, הבחנה בין מקצוע למקצוענות. לדעתי מקצוענות זה לא דבר שנולדים אתו, הרבה פעמים יש נטייה למנהיגות, לא כל אחד יודע לעבוד עם אוכלוסיות בסיכון בעבודה אין-סופית, אבל יש חלק מאד משמעותי שכולל הכשרה, ליווי מקצועי ושכר, כמו שהציג שמואל. במונח הזה, המקצוע הזה צריך לקבל מיתוג יותר משמעותי. זו עבודה הכי חשובה במדינת ישראל בשדה החינוך ולא מספיק נתפסת ככזו, למרות שאנחנו, אלה שנמצאים בתוך כפרי הנוער והפנימיות, מאד גאים במה שהם עושים ומרגישים תחושת שליחות. גם שליח שיוצא לשליחות לתקופה מסוימת, יש לו סטטוס ומעמד. אז החשיבות של הוועדה הזו זה בהבנה, שזו הסיירת וצריך למצוא את הדרך לתגמל אותם בצורה נכונה.

יחד עם זאת, למצוא את הדרך להשאיר אותם מקצועית. לבנות את ההכשרות הנכונות. גם המימון של זה עולה כסף. בסוף, כשבדקים כלכלית, אם אתה לוקח ילד, שמקבל ליווי נכון ומבוגר משמעותי שנמצא כאן ומספיק בטוח בעצמו - - -

היו"ר יעקב מרגי:

נכון להיום יש תכניות הכשרה?

בני פישר :

יש תכניות הכשרה, הן יוצגו בהמשך אבל העלויות והמימון שלהם לא מתוקצב בצורה מסודרת. בסוף, זה כסף. אבל ההבנה קיימת היום ואנחנו מרגישים שצריך לתת לזה משנה תוקף. פעם אחת אולי להגדיר את זה כתנאי, שתוך כדי עבודה אתה עובר מסלול של הכשרה ואתה מחויב למסלול הזה והמדינה בצורה כזו או אחרת מתקצבת חלק מהלימודים. זה נושא שמצריך עבודה ואולי אפילו מצריך חקיקה. אני שמח שהוא עולה ויש פה אנשים שמתעסקים בהכשרות בצורה יותר ישירה ואשמח שהם יישמעו, גם שמואל, מרכז אגף פנימיות אצלנו, ד"ר עמנואל גרופר, שעשה את זה בעבר ומתעסק היום באקדמיה בנושא. יש ידע מקצועי, צריך לעגן, צריך לתקצב, צריך להכניס אותו לחקיקה.

היו"ר יעקב מרגי :

מדריך שמגויס היום, בן אם זה במוסדות רווחה או באותן פנימיות של מנהל מנהל חינוך התיישבותי, הם מקבלים דרגה מסוימת או בסכום גלובאלי כחווה העסקה?

בני פישר :

יש חוזה העסקה, יסוד מסוים שהוא קצת מעל שכר מינימום.

עמנואל גרופר :

הדירוג הוא דירוג עובדי הוראה בלתי מוסמכים, שכבר לא קיים אצל המורים כבר כמה שנים.

היו"ר יעקב מרגי :

מתחת לרדאר של הממונה על השכר, הוא אפילו לא נקלט.

בני פישר :

בחלק מהמקומות יש חוזים אישיים והבעלות מחליטה לתת קצת יותר. אין מדרג, אין תפיסה מסודרת או משהו שנראה נכון וראוי לעובד במקצוע הזה. לפעמים אתה מצליח לצאת בצורה טובה יותר עם הבעלות שלך ולפעמים לא, אבל אין אחידות.

היו"ר יעקב מרגי :

ממרום שנותיי, אני בן 53 וכשהייתי בגיל פנימייה, מדובר בשנות ה-70, התחושה תמיד הייתה ואני אומר את זה בהסתייגות, שהמדריכים היו כאלה שלא מצאו עבודה ואת אלה לקחו לטובת ההדרכה. בלי לפגוע בשום מדריך, כפי שאמרתי, לטוב ולרע, יש מדריכים שקנו שביתה בעיצוב אישיותם של רבים בחברה הישראלית, לחיוב, ויש כאלה שעשו טעויות חמורות, כמו בהרבה מגזרים. זה עדיין כך לצערי הרב.

פנינה תמנו-שטה :

היום, עם משבר הדירוג הציבורי, נדמה לי שהפתרון שמדריכים מוצאים גם דירה בכפר, עם העבודה, זה מדרבן אותם.

היו"ר יעקב מרגי :

אל תגלי את זה למס הכנסה, הוא יחייב אותם במס אחר כך.

בן ציון בראנץ :

שמי בנצי בראנץ, אני מפקח ארצי במשרד הרווחה. אנחנו משימים 7,000 ילדים ב-166 מסגרות חינוכיות. 40% מהילדים האלה מושמים לתוך המסגרות האלה על פי חוק, לצערי זה הולך וגדל. אני רוצה להצטרף לברכות, בתור מדריך, לא חלמתי שהכנסת תעסוק במקצוע שלי. צמחתי מבפנים ואני רוצה להשיב לך, אתה אומר, או שעשה טוב או שלא עשה טוב. עבדתי 16 שנים כמטפל ישיר, מדריך ועובד סוציאלי, אני רוצה לומר לך שקיבלתי ילדים שמדריך נטש אותם, או עזב ואני מרגיש את הנזק כאשר מדריך עוזב או נוטש אותם. אני לא אומר את זה ממרומי האקדמיה, או ממרומי הנתונים, אלא כבן אדם

בשטח. כמטפל בילדים ראיתי כמה חוסר מומחיות וחוסר הכשרה יכולה לעשות נזק, למרות הכוונות הטובות. נזק לילד שמטופל על ידי מדריך, שלא קיבל הכשרה לפני שהוא נוגע בו.

זה מבחינת הזווית האישית שלי. בסך הכול, אני חושב שזו הזדמנות לעשות מפנה, כפי שכבר אמרו פה. אני רוצה להתלבט בנושא מקצוע או שליחות. אני לא רוצה לסמן את ההתנגדות למקצוע, כהתנגדות מתוך תקציב. זו טעות. אני רואה בתפקיד ההדרכה מדריך דינאמי, קצר טווח, שצריך להשקיע את נשמתו בילדים, ללא הגבלת שעות, עם זמינות גבוהה. אני צריך לעזור לו לבנות כאות תודה את השלב הבא של חייו, להודות לו אחרי 4,5 שנים, שזו היחידה האידיאלית מבחינתי שאני רוצה אותו ולשלוח אותו לתפקיד הבא שלו.

היו"ר יעקב מרגי:

תסכים אתי, שאחרי שתכשיר אותו ותהפוך אותו לאיכותי, תצטרך לעבור מסננת קשה, שמתוכם יראו בזה שליחות. כולם יראו בזה שליחות, אבל יש כאלה שיכולים להרשות לעצמם לראות בזה רק שליחות ולבוא עם 5,000 שקל משכורת לעבודה כזו, כשהוא חשוף לשחיקה פיזית, רגשית, לפעמים אלימות, חשיפה לתביעות נגדו. בסוף, נצטרך את בעל המאה.

בן ציון בראנץ:

אני לא איש מאה, אני איש מקצוע. לכן המאה בפחות מעסיקה אותי. אני שואל את עצמי שוב את השאלה, האם אנחנו מסמנים מקצוע או מסמנים שליחות? אני חושבת שאנחנו צריכים לסמן שליחות, לתת להם תחושת שליחות, לתגמל אותם כבעלי שליחות. מישהו דיבר על סירת, אני מוכרח להגיד, שכשהייתי מדריך נתנו לי תחושה של סירת.

פנינה תמנו-שטה:

זה לא סותר. אני בוגרת פנימייה. הייתי מכיתה ז'-יב' בפנימייה ואני חושבת שזה לא בהכרח סותר. בסופו של דבר יש אנשים שיוצאים לשליחות, מפתחים מקצועיות ולצד זה, אפילו שזו שליחות ומשרה מאד חשובה, צריך שהשכר יהיה נמוך, כדי שלא יפגע חלילה בשליחות, או חלילה שלא תהיה מקצוענות. אבל הבנתי ממך, שלפעמים צריך לשחרר אותם, זה צריך להיות אד-הוק. אני לא חושבת כך. יש אנשים, שאחרי 4 שנים של הכשרה, או 6 שנים, יש כאלה שמלווים מכיתה ז' עד יב' את התלמידים, למה לשחרר בן אדם שמתחבר למקצוע, עדיין מרגיש שהוא בתוך השליחות? יש אנשים שנמצאים בתוך שליחות גם 20 שנה. מעבירים תחת ידיהם דורות של ילדים ואתה רואה שלא נפגם שם משהו.

בן ציון בראנץ:

המדינה קבעה את כללי הפנסיה והפרישה. היא החליטה שבצבא פורשים בגיל כזה, במשטרה ובבתי הכלא בגיל אחר ויש ועדה שמשחררת מורים. האם אנחנו רוצים לראות אצל הילדים האלה, היכן שזה כל כך דינאמי ודורש סבלנות, אנשים בני 67 שאומרים, נתתי את מיטב שנותיי, ועכשיו מה? אני מזכיר לך שהייתה שכבה גדולה מאד בשנות ה-70 של מדריכים שראו בכפרי הנוער שליחות ונשארו עד שנות ה-50 שלהם. אז באו ושאלו, עכשיו מה? אם לא הכשרת אותו לשלב הבא, מה בעצם יהיה הגורל שלו? לכן אני אומר, כן שליחות ללא גבולות, תגמול כן, הכשרה תוך כדי תפקיד והכשרה תפקיד, אבל כמקצוע ארוך טווח שמסיים בפנסיה את התפקיד, אל מול האתגרים של התפקיד, יש לי ספק.

אני רוצה להוסיף, איך אנחנו בונים את המהפכה של השינוי. דבר ראשון אני פונה למחוקקים, פנינו יותר מפעם אחת לבית המחוקקים, על מנת לבקש שההדרכה תהיה מקצוע מועדף. זה יהיה ליווי של תחושת שליחות. המדינה אומרת שאתה, כבוגר צבא, תוכר כמועדף.

היו"ר יעקב מרגי:

במקרה הזה, מילים לא רק שלא הורגות, גם מועילות. אני חושב שזה רעיון אדיר וצריך לבחון אותו. אני מציע, שאחרי שהמשרדים הנוגעים בדבר יתנו את ההתייחסויות שלהם, נשמע גם את אנשי המקצוע ואז נוכל להפיק בסוף הדיון כמה מסקנות אופרטיביות, כדי שהדיון יהיה מעשי.

בן ציון בראנץ:

אני חושב שהמחוקק צריך לחייב מעביד של מי שעובד בהדרכה, להפריש לו קרן השתלמות. לשמחתי, זכינו בפנסיה ובזכויות חופשה.

היו"ר יעקב מרגי:

יש עדיין עובדים שאין להם קרנות השתלמות במשרדי הממשלה?

בן ציון בראנץ:

כן. 6 שנים אתה שומע את המדריך אומר, יש לי יחידה של 6 שנים שבתומה אני אקבל את אותה הקצבה. פעם זה היה למורים, שהתנו את שנת ההשתלמות לפני שרכשו בזה כל מיני דברים, אמרו למורה שזה מיועד למניעת שחיקה ואתה תקבל את הכסף לטובת הכשרה והשתלמויות. אני חושב שזה חשוב מאד מבחינת החקיקה.

שאלת האם זה חוזה? אני חשוב שצריך לבנות מערכת שכר דיפרנציאלי, שמתגמלת את המעסיק לפי השכלה ולפי ותק. היום, כמו שנאמר לך, זו יחידת עסקה. אני רוצה שתעשה דיפרנציאציה שבה מוסד שמעסיק ותיקים ומשכילים יקבל יותר. יש מדד לפתוח את זה.

היו"ר יעקב מרגי:

רק שיקבל יותר, יתגמל יותר.

בן ציון בראנץ:

ישנו חוק שנקרא חוק הפיקוח על המעונות 1965, שמגדיר את השכלת המדריך. שם, בחוק הפיקוח על המוענות כתוב, שהשכלת מדריך תהיה 12 שנות לימוד. הגיע הזמן לשנות את החוק ולדרוש בסיס בחוק, שלא ייכנס לתוך הפנימייה מדריך ללא בגרות מלאה.

רחל סעדה:

הסתכלתי על המכרזים, על הצעות העבודה של מדריכים וזה מה שדרושים, 12 שנות לימוד.

בן ציון בראנץ:

אני באתי מטיפוס על עצים קטנים ומעשיים, גם התנגדתי למקצוע. אני קורא את השטח לכן אני אומר שאפשר לדרוש לשנות את חוק הפיקוח על המעונות משנת 65 ולהגיד שלא ייכנס מדריך פנימייה פחות מבגרות מלאה. אני לא מבין למה הילדים שלי לא זכאים למישהו שסיים בגרות ויכול לדבר עברית נכונה ולנהל דיאלוג מכובד עם הילד.

פנינה תמנו-שטה:

בהמשך לרעיון הזה, אולי כן הגיע הזמן לרענן את החוק הקיים, אבל לטעמי כן צריך להשאיר פונקציה של מדריכים, שהם מדריכים שיש להם את הערך המוסף הייחודי שלהם, גם אם אין להם בגרות. אבל שזה יהיה יוצא מהכלל.

היו"ר יעקב מרגי:

אני אביא דוגמה מהחיים יש הרבה מקומות עבודה, פנימיות, שבוגר שלהם, וזה יכול להיות חניך שהתחיל מהתחתית במצבו האישי, נבנה, התחבר למקום, קיבל מיומנויות, המדריך שלו הוא מודל לחיקוי והפנימיות מאמצות אותו. זה מתחבר למה שאומרת חברת הכנסת תמנו, לגבי ערך מוסף.

בן ציון בראנץ:

את אומרת שיתקבלו ללא השכלה.

פנינה תמנו-שטה:

זה לא מה שאמרתי. אני אמרתי, שבהמשך לדברך, שהעלו רעיון יפה ונפלא, עדיין, צריך להשאיר פונקציות ייחודיות, בחריג, לא בכלל, שמאפשרות למנהל פנימייה להעסיק, למרות התקנות שנחליט אולי לרענן אותם, מדריכים בגלל הערך הנוסף שלהם, האישיות שלהם, אם צמחו מתוך הפנימייה או שאולי

בסיפור חיים שלהם יש תרומה משמעותית כי הוא יודע לדבר אל הילדים. לכן אני אומרת שצריך להשאיר את הקטגוריה הזו ולא לפסול אותה.

היו"ר יעקב מרגי:

אני משיב את רשות הניהול ליושבת ראש הוועדה.

(היו"ר אורלי לוי אבקסיס)

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

אני מאד מתנצלת, הייתי בוועדת הכנסת בנושא הדיור הציבורי, דיון שהיה מאד טעון. זו רק מערכה אחת בקרב והיא נדחתה בינתיים.

בן ציון בראנץ:

אני רק רוצה לנצל את הצטרפותך ולחזור על מה שאמרתי בהתחלה, שאני מודה שהכנסת הגיעה לזמן של הטיפול במדריך בתוך הפנימייה ואני מוסיף את תודתי גם בפניך. אני מגיע למערכת ההכשרות של המדריכים. מדריך ראוי צריך לקבל שני סוגי הכשרות: הכשרה מסודרת במהלך כניסתו, עם רמה אקדמית ורמת מרצים, שיש לפקח עליה, כמו בית הספר המרכזי של משרד הרווחה. אבל זה לא מספיק. בסיום הכשרתו הוא צריך הדרכה רצופה על עבודתו. אלה שני חלקים שבלתי ניתן להפריד ביניהם. הכשרה לחוד אבל ליווי כמעט יום-יומי של גורמים מוסמכים, כי אנחנו מטפלים בילדים. החלטה שגויה, גם של מי שהוכשר, עלולה לגרום נזק רב.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

הכשרה של כמה זמן אתם מדברים?

בן ציון בראנץ:

לא פחות משנה.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

אנחנו כבר מפספסים את כל השי"ש והמתנדבים והשירות הלאומי.

יעקב מרגי:

בדיוק נכנסת בשלב הדיון של ערף המוסף הנוסף, למי שלא יעמוד בקריטריונים. למשל דוגמה של בוגר שחוזר להדריך במוסד, בוגר מוכשר.

בן ציון בראנץ:

אני מקבל את הצעתה של חברת הכנסת תמנו-שטה, על הערך המוסף.

פנינה תמנו-שטה:

זה צריך להיות מוגדר, אפילו כמה על פי תקן.

בן ציון בראנץ:

אני מסכים, אבל הליווי היום-יומי, אחרי הכשרה הוא חובה.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

אתה משרד הרווחה, זה בידיים שלכם.

בן ציון בראנץ:

נכון, אני אומר מה קיים היום. היום מערכת ההדרכה והתמיכה שניתנת למדריך היא על ידי הצוות הטיפולי, זה לא מספיק. הייתי רוצה להרחיב. אנחנו כרגע בדיאלוג עם כמה ארגונים שנקבע להם סטנדרט של כניסה וליווי לתוך הפנימייה. אנחנו נקבע את השעות ואת רמת ההדרכה.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

אתם גם תממנו את זה?

בן ציון בראנץ:

כן. אמרו בהתחלה, שיופיע בעל המאה וייבהל. אני חושב שאנחנו לא נבהלים. אנחנו מחזיקים היום מערכת הדרכה שנותנת למדריכים לבוא בחינם, ובלבד שיבוא וילמד. אנחנו לא נבהלים.

יעקב מרגי:

היום, לעדכן את השכר של עובדות הניקיון בעיריות, שאחרי העדכון עדיין מקבלות תוספת שכר על פי חוק, שזה מה שנקרא שכר מינימום, אתה יודע כמה זמן לקח? הכיפה היא משרד הרווחה ומשרד החינוך, אסור לנו להלחיץ אותם, צריך להיאבק ולא להרפות אם אתה רוצה לשדרג את מעמדו של המדריך, להגדיר ולתגמל, אתה צריך לדעת גם בסוגיה הקשה הזו, אין מה לעשות. אם צריך להפריד אותם מעובדי ההוראה האקדמיים, אז יפקידו ויקימו דירוג חדש.

פנינה תמנו-שטה:

נראה לי שנקודת הפתיחה כבר יותר טובה בגלל שעל הפנימיות וגם על כפרי הנוער, מתחילת הקדנציה הזו, שר הרווחה דיבר על כך וגם שר החינוך ולדעתי אפילו נקבו בסכום. אלא אם כן תגיד לי שהם נסוגו אחורה.

בן ציון בראנץ:

אני לא יודע על נסיגה, אני רק מוכן להצהיר פה שמערכת ההדרכה שלנו היא חינם. אנחנו אפילו לא גופים מחיר סמלי ובלבד שהאנשים האלה יוכשרו.

פנינה תמנו-שטה:

אי אפשר לגבות מהם, אלה ילדים.

יעקב מרגי:

אתה מדבר על מערכת של השתלמות למעסיק. אנחנו מדברים על הכשרה בסיסית.

עמנואל גרופר:

אני אומר לכם שזו נקודה שולית לחלוטין.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

אני רוצה להגיד לכם, כמי שעשתה קד"צ, לפני שירות צבאי, חלק מהמתגייסים או מהמתגייסות היו נשלחים לקורס טרום גיוס. אני עשיתי קורס חובשות במסגרת קד"צ. זה אומר שלושה חודשים אינטנסיביים, שנמצאים רק במסגרת הלימוד. המדינה יודעת לעשות את זה טוב מאד, משרד הביטחון יודע לעשות את זה נהדר. השאלה אם אי אפשר להעתיק את המודל ואז ברגע שמסיימים אתה קד"צ מתחיל להיספר הזמן. כך הרווחת אותו שנה שלימה, אם זה שירות לאומי, או ש"ש ותוך כדי תנועה לתת השתלמויות. למה לא להעתיק את המודל הזה, שאני חושבת שהוא מודל מוצלח ביותר? בשורה תחתונה, הבן אדם מקבל גם את הידע המקצועי גם מגיע לשירות עם כלים מתאימים ויותר קל לעשות השלמות תוך כדי תנועה מאשר להתחיל מהתחלה. מישהו יכול לתת לי תשובה על זה?

פנינה תמנו-שטה :

אני רוצה להסב את תשומת לבך, זה יפה ונכון לדבר על הכשרות של מדריכים אבל אחת הבעיות היא שמשרד הרווחה יודע להשתמש בבנות שירות לאומי, אבל בסוף המקומות הם אלה שצריך לתקצב אותן. אני אומרת שצריך לבדוק כמה אתם מתקצבים בבנות שירות לאומי וגם כמה משרד החינוך כי זה שימוש נכון. זה גם בונה חברה, מבחינת אותם צעירים שעוברים תהליך מסוים ויוצאים החוצה אחרי שהתנדבו ונתנו מעצמם, מצד שני זה גם מוריד מהעומס ונותן המון כלים למקום. זו נקודה יותר אקוטית לדעתי מאשר אותן הדרכות.

יעקב מרגי :

גם הש"ש או בן/בת השירות הלאומי צריכים את ההכשרה.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס :

עכשיו, אם אתה שם אותם במסגרת אינטנסיבית שלושה חודשים, זה שווה לחצי שנה. לא סתם עשו את קורסי הקד"צ במסגרת שירות בטחוני. שם הצליחו לרכז המון חומר, להפוך אותם למקצוענים בזמן קצר יחסית ואז המונה דופק מהרגע שהוא נכנס למערכת. לכן ההכשרה היא מוקדמת. בנושא הזה, אתה אומר שיש לכם את האנשים שיכולים להכשיר, בחינם, צריך למצוא את האכסניה הנכונה. הייתי רוצה לשמוע את גורמי המקצוע, אם זה משהו שמקובל עליהם.

עמנואל גרופר :

עד לפני שנתיים הייתי בתפקיד של שמואל, מנהל אגף הפנימיות במנהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער והיום אני באקדמיה, גם במכללת בית ברל וגם במכון לנדר. אני מאד מעריך את ידידי בנצי בראנץ, אבל מה שהוא מציג כאן, זו דוגמה קלאסית למה העסק הזה מדשדש כבר כל כך הרבה שנים.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס :

למה?

עמנואל גרופר :

כי בעצם משרדי הממשלה לא רוצים להחליט. וכשהם לא רוצים להחליט, הם בעצם מחליטים שהם משאירים את המצב כפי שהוא. החזון שהציג שמואל אבואב הוא חזון אחר, שמדבר על לעשות שינוי מהותי, שיהפוך את העיסוק הזה למקצוע. זה נכון שזה מקצוע מיוחד מפני שהוא קצר טווח, אבל בעצם המקצוע הוא עבודה עם נוער, כאשר השלב הראשון יהיה הדרכה בפנימייה והניסיון שאדם צובר בתפקיד הוא ניסיון חשוב ביותר לכל הקריירה שלו, אם הוא יהיה מורה, או כל דבר אחר.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס :

עושים את זה עם פרמדיקים, גם בשירות הלאומי.

עמנואל גרופר :

היום, בפנימיות של כפרי הנוער, בסטטיסטיקות שאנחנו עושים, כ-50% מהמדריכים הם בעלי תואר ראשון. ברובם, לא בתחום החינוך, בכל מיני.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס :

זו רק הסבה?

עמנואל גרופר :

זו לא הסבה. זה אומר, שאם תדרשו במקום 12 שנות לימוד, תדרשו תעודת בגרות, לא עשיתם שום דבר.

פנינה תמנו-שטה :

האם הם עוברים מבחני אישיות? זה יותר חשוב לי מכל דבר אחר.

עמנואל גרופר :

הם לא עוברים מבחני אישיות וגם את זה הם לא צריכים.

פנינה תמנו-שטה :

למה? אני כן חושבת שצריך לעשות מבחני אישיות.

עמנואל גרופר :

אבל לא זאת הבעיה. את רוצה לשנות את המיצוב של התפקיד ואת זה לא תשיגי על ידי מבחני אישיות.

פנינה תמנו-שטה :

לא מיצוב. בוועדה לזכויות הילד, ככל שאני נמצאת פה, מה שמעניין אותי בסוף זה ביטחונם של הילדים. משהו דיבר על כך שמי שמגיע לתחום הזה פעמים רבות זה סוג של אנשים עם ברירת מחדל וזו לא המטרה. דווקא כן מעודד לשמוע ש-50% הם בעלי תואר ראשון, אבל אני אומרת שמה שהכי חשוב בסופו של דבר אלה אנשים שיודעים לגעת בציפור נפשם של הילדים, ללוות אותם ולא חלילה אחרי חצי שנה שמישהו יקום וישאיר ילדים, במיוחד של פנימיות הרווחה, עם נזק בלתי הפיך.

עמנואל גרופר :

אנחנו רוצים להידמות בהרבה דברים למדינות ה-OECD. אנחנו היחידים, שעדיין מרשים לעצמנו להפעיל פנימיות וישראל היא המדינה שיש בה הכי הרבה ילדים בפנימיות באופן יחסי עם מדריכים, ללא שום הכשרה מוקדמת. יש הכשרות. הקמנו במכללה האקדמית בית ברל הכשרה ל-BED של 4 שנים למדריכי פנימיות תוך כדי עבודה, שהם לומדים יום וחצי בשבוע. 100 אנשים כבר עברו את זה. הבעיה, ופה אנחנו מגיעים לכנסת, שזה וולונטארי. מנהל שרוצה שולח את האנשים שלו ללמוד ומנהל שלא רוצה לוקח אנשים עם 10 או 12 שנות לימוד.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס :

אז אנחנו מדברים כבר על צוות מקצועי ולא על צוות מתחלף כמו השירות הלאומי והש"ש. אז נעשה הפרדה, ההכשרה צריכה להיות שונה בין המתחלפים לבין הצוות שאנחנו רוצים אותו באופן יותר קבוע.

עמנואל גרופר :

זה נכון, אבל אלה כוח עזר.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס :

וגם הוא צריך הכשרה.

עמנואל גרופר :

נכון, כוח עזר הוא מאד חשוב אבל הוא לא יכול להחליף את הצוות המקצועי הקבוע.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס :

אתה מדבר על לימודים לתואר?

עמנואל גרופר :

כן.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס :

אז פה אנחנו צריכים את הלמ"ג.

עמנואל גרופר :

אין בעיה, יש היום, בהרבה מאד מכללות לחינוך, יש את זה בבית ברל ויש את זה באורנים.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס :

אז אתם מבקשים עכשיו את ההסדרה של המקצוע?

עמנואל גרופר :

בדיוק.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס :

אז צריך להתחיל להתניע את התהליך בהצעת חוק. בלי זה, זה לא יקרה. כדי להפוך את המקצוע למקצוע מוגדר, כמוש עשינו בדיוק עם הנושא של מקצועות הפרא רפואיים. זה לקח הרבה זמן, זה לא תהליך קצר, זה תהליך שצריך לעבוד אתו מול המל"ג ומול הכנסת. אני יכולה להגיד שאנחנו מסכימים ויש לי תחושה שגם עם שאר החברים, נשמח לקחת כחלק שמתניע את התהליך.

יעקב מרגי :

זרקנו בחלל האוויר את השאלה אם זה נכון להגדיר את זה כמקצוע.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס :

תעשה מדרג.

יעקב מרגי :

השאלה אם זה מחייב לעבור בהגדרה של מקצוע.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס :

אז השכר יהיה גם שווה ערך.

שמואל אבואב :

ההצעה היא, שיהיה כוח סמי מקצועי, שאלה המדריכים, ש"ש, מדריכים, שירות לאומי, הם באים לזמן קצר, מתחלפים וזה כוח סמי מקצועי. לצדם, מקצוע שנקרא מחנך פנימייה. כמו שיש מחנך כיתה, יהיה מחנך פנימייה. אם הוא יוכשר למהלך הזה, המסלול הטבעי ההמשכי, אחרי 4,5 שנים בפנימייה, יהיה ללכת למערכת החינוך, להיות רכז.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס :

יהיה לו גם אופק תעסוקתי, אפשרות קידום.

שמואל אבואב:

היום אומרים לו, אתה מדריך, השער של מערכת החינוך נסגר בפניו, כשכל המרחב של מערכת החינוך יכול היה להיות הבסיס הטבעי להתקדמות עבורו. אז הוא בא לפרק מלא, ל-4,5 שנים טובות, נמרצות, במסגרת של 24 שעות, היה מכשיר את עצמו ואחר כך הולך למסלולים אחרים.

יואב אפלבוים:

אני רוצה בבקשה להתייחס ואני מתנצל מראש שאני הולך לקלקל את החגיגה. אני האדם שציפית לו, כשהגדרת מדריך שיש לו ערך מוסף. בשנת 72 התחלתי כמדריך ובמשך 41 השנים האחרונות אני עוסק רק בנושא של חינוך פנימייתי. היום בהכשרתי אני עובד סוציאלי, הייתי מפקח על פנימיות, עבדתי שנים במשרד החינוך, בעליית הנוער והחינוך ההתיישבותי והיום אני מנהל מערכת טיפולית פוסט-אשפוזית של משרד הרווחה.

כל מה שנאמר על מסלולי ההכשרה למדריכים הוא נכון ויציב. אני מחזיק צוות, שהוותק שלו מהמובילים בארץ. לפני שרצים להצעות חוק, אני מציע כמה הצעות חוק, לפני ההצעה להכשרת מדריכים. אם לא יהיה ניתוח אמיתי והחלטה אמיתית, שממשלת ישראל לוקחת בידיים את כל הנושא של הסידור החוץ ביתי ומאגדת אותו לאיגוד אחד, שנותן את התשובות, החל להגדרה מי זקוק לסידור חוץ ביתי וכלה בהגדרה מה זו פנימייה, מי הולך לפנימייה ומי עובד בפנימייה, אנחנו יכולים לדבר מהיום עד מחר על נישא, שהיא מאד חשובה והיא הכשרת המדריכים.

יעקב מרגי:

אבל כרגע הדיון הוא על הכשרת המדריכים.

יואב אפלבוים:

אני אומר לפרוטוקול ואחזור ואומר את זה בכל פורום שדן בנושא שנוגע בחינוך הפנימייתי.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

זה חשוב מאד, רק שהנושא הספציפי היום הוא על המדריכים ועל הכשרתם.

יואב אפלבוים:

אני יודע, אני רק מאיר את עיניכם, שאם נפתור, כאילו, את הבעיה הזו, לא פתרנו כלום. אני אומר לכם את זה בצער ובכאב, כאדם שמוביל מערכת, שמדריכים יושבים שם 8 עד 10 שעות.

בן ציון בראנץ:

כמערכת מובילה אצלנו ובאמת אתה ראוי רק למילים טובות, יש פה שני דברים, תזה של אקדמיזציה ומקצוע ויש פה שליחות עם מערכת עוטפת. אני שואל אותך, כמנהל הפנימייה, מה יישומי יותר? מה אתה רוצה יותר?

יואב אפלבוים:

אני לא רואה שום אפשרות, לא רואה שום אדם שייקח על עצמו, כמקצוע לחיים, תפקיד של מחנך פנימייה. אני פוגש את הבודדים, יש אצלי בצוות, בתפקידים מרכזיים, שתי מרצות במכללת אורנים לחינוך בלתי פורמאלי ולהכשרת מדריכים של קידום נוער.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

אבל את זה אנחנו מנסים לשנות. אתם מדברים עדיין בדיסקט הישן. ברגע שנהפוך את זה למקצוע, עם תעודה, עם אופק תעסוקתי, זה כבר לא המורה באופן הקליטה שקמה המדינה, אלא זה מורה, שעבר, קיבל את התעודה יכול להתקדם, יש לו לאן לשאוף, יכול להיכנס ולקבל תפקידים לא רק בפנימיות אלא במערכת החינוך בכלל. הפכנו את זה למקצוע נדרש.

יעקב מרגי:

ובתנאי - - -

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

בתנאי שיהיה שכר בצדו.

יעקב מרגי:

לא תוכלי שמסלול ההכשרה שלו יהיה ספציפי של מדריך פנימייה. צריך לבנות לו את מסלול ההכשרה, שיהיה גם אפקטיבי להוראה ולעוד דברים.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

אז יהיה לו גם ערך מוסף, ותוכל להשתמש בו באותן מסגרות. אני ממש בעד.

פנינה תמנו-שטה:

זה משהו שמצריך דיון נרחב.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

הייתי רוצה לבדוק את הרעיון של פרופסורה בתחום. הרי לא סתם עשו את זה בנושאים של טיפול במוזיקה, ובאמנות. ברגע שהפכו את זה למסלול וכמובן שיש את דור הביניים, שאנחנו מתחשבים בו, עושים לו השלמות כאלה ולוקחים בחשבון גם את כל הרזומה, את הניסיון, את העבודה בשטח, את השנים שעבד, זה יהיה דור המדבר, שעליו נצטרך להחיל חוקים מסויים ולהגמיש דרישות כאלה ואחרות לגביו. אבל מכאן ואילך, להפוך את זה למשהו שעומד על שני רגליים.

עמנואל גרופר:

יש לזה דוגמאות, בכל אירופה עובדים כך כבר משנות ה-60 של המאה הקודמת.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

באירופה זה מקצוע נלמד, עם תעודה?

עמנואל גרופר:

בהחלט.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

אז אנחנו נבקש מחקר משווה ממחלקת המחקר של הכנסת, לבדוק איך זה עובד באירופה, כי זה בדיוק מה שעשינו עם המקצועות הפרה-רפואיים.

יעקב מרגי:

ההערכה שלי היא שאנחנו נתעכב עם זה. המקצוע צריך תיקון חקיקה. כשתחילי לעשות את העבודה, יבואו כל המלי"ג וכל אנשי הדעה ויגידו לך, יש כבר מקצוע קיים, תעשו לו התאמות מיוחדות. אם אתה שואף שהוא יהיה מקצוע אקדמי, יש עבודה סוציאלית. בעבודה סוציאלית תהיה התמחות מיוחדת לפנימייה, כי יכול להיות שלא צריך להמציא את הגלגל. בשלבי ההכנה יבואו ויגידו לך שאת סתם ממציאה את הגלגל מהתחלה. אם תיקחי את תכנית הלימודים תראי שהעובד הסוציאלי עושה כמעט 80% מההכשרה, או עובד ההוראה.

עמנואל גרופר:

אתה ראית עובד סוציאלי שמוכן להיות מדריך?

יעקב מרגי:

הפסקתי לשאול את השאלה "אם ראיתי", חז"ל אומרים "אל תאמר אי אפשי על מה שאפשי". אין בלתי אפשרי. אמרו לנו, ראית רופא מומחה שאחרי שלמד 7 שנים ירד להתמחות בנגב? כשנתנו תמריצים למתמחים לרדת בנגב, פתאום בסורוקה יש רופאים. פתאום בגליל יש רופאים. זה התפקיד שלנו. כשאתה בא להציע הצעה, אתה צריך לדעת איפה הפרצות שלך. הפרצות פה הם התגמול. אם יהיה תגמול, עבודה שתיתן לה גם מיתוג, יהיה קמפיין, תעשה לזה האדרה, תיתן העדפה.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

אפשר ליצור מסלול של עובדים סוציאליים.

פנינה תמנו-שטה:

אתה סקפטי.

עמנואל גרופר:

העניין שאנחנו מדברים פה על עבודה חינוכית טיפולית. לכן, אני לא בעד הרעיון של להפוך את העבודה הסוציאלית לזה.

יעקב מרגי:

זו הייתה רק דוגמה.

עמנואל גרופר:

היום, 85% מהילדים שנמצאים בפנימיות בישראל, נמצאים בפנימיות חינוכיות. זה נכון שהפנימיות הטיפוליות והשיקומיות שמשרד הרווחה מטפל בהם, הן פנימיות חשובות, שעוסקות בילדים מאד מורכבים. אבל אנחנו מדברים פה על תפקיד חינוכי טיפולי. זאת גם התפיסה באירופה של הסוציאל-פדגוג, שעושה גם את העבודה החינוכית וגם את העבודה הטיפולית ברמה הראשונית.

פנינה תמנו-שטה:

צריך גם לעשות הפרדה בין מוסדות כאלה של הרווחה לבין מוסדות אחרים.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

מדריך יהיה מדריך לכאן ולכאן, הוא יתאים לשניהם. אני חושבת שאפשר לסכם את הדיון. כתוב לי פה, להפוך את המקצוע למקצוע מועדף, שמה הייתה הכוונה?

פנינה תמנו-שטה:

לשפר את התנאים, קרן השתלמות.

יעקב מרגי:

אני קורא לאמץ את המסמך הזה. תכינו לנו את הפלטפורמה, הידע אצלכם, זה יהיה אב טיפוס שממנו נתחיל תהליך של הסדרת המקצוע הזה, כולל ההכשרה שלו. הוועדה תקבל את המסמך ותוביל את זה.

היו"ר אורלי לוי אבקסיס:

הגיע הרגע בו המקצוע הזה יהפוך להיות מוסדר ומוכר, עם כל הייחודיות שלו. לתת לאותם אנשים שיבחרו לגשת למקצוע הזה אופק תעסוקתי עם אפשרויות קידום. אנחנו נפעל לקידום הצעת חוק ברוח המסמך, מה שמתקיים, כמו שהסתבר לנו כאן, המון שנים כבר באירופה. אם אנחנו, המפעילים הגדולים ביותר בעולם, של המסגרות הללו, מן הראוי שגם נתקדם בהתאם.

דבר שני, אנחנו נמשיך ומדון בנושא, אבל לפני שאנחנו סוגרים את הדיון, הייתי רוצה לתת התייחסות לצוות העזר. צריך להגיע גם אליהם עם הכשרות בסיסיות, בדיוק כמו שעושים עם הפרמדיקים, וזה לא נחשב לתקופה שסופרים בה את השירות. מי שהולך למסלול של פרמדיק, נספר לו יותר מאשר מי שהלך למסלול של חינוך.

אנחנו מבקשים ממשרד הרווחה לבחון את המודלים של האוכלוסייה הצעירה שמגיעה לגיוס או לשירות לאומי עם התמקצעות, כמו למשל בחובשות, פרמדיקים ומקצועות אחרים שדורשים הכשרה בסיסית טרם הגיוס. באותה מידה גם עם האוכלוסייה הזמנית והצעירה של הפנימיות. אני מבקשת לבדוק את הנושא ולהגיע עם תשובה לוועדה. אנחנו מצפים לתשובה בנושא הזה ממשרד הרווחה תוך שלושה חודשים, ואנחנו נעבוד על שינוי חקיקה בהתאם להסדרת המקצוע. תודה לכולם, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 12:00